

Denumirea practicii:

Orientări naționale privind utilizarea sistemului antifraudă ARACHNE

Țara:

Italia

Categoria practicii:

- Mecanisme de cooperare

Contact:

- Saverio Romano
Ministerul Economiei și Finanțelor din Italia
Ministero dell'Economia e delle Finanze
Ragioneria Generale dello Stato
I.G.R.U.E.
Ufficio VII
tel. +390647614358
<https://www.mef.gov.it>

Riscul (riscurile) de fraudă contracarat(e)

- Conflictul de interese
- Anularea sau manipularea procedurilor de achiziții publice
- Dubla finanțare
- Coluziunea
- Manipularea costurilor proiectelor
- Altele (alte riscuri de fraudă contracarate includ declarații false, corupție, practicile coluzive, scurgerea de date referitoare la oferte, manipularea specificațiilor tehnice și furnizarea de servicii fantomă)

Context și obiectiv(e)

ARACHNE este un instrument de analiză a datelor promovat de CE pentru a ajuta la identificarea proiectelor finanțate de ESI potențial expuse riscurilor de fraudă. MEF (Ministerul Economiei și Finanțelor - Ragioneria dello Stato), în conformitate cu CE, a decis să promoveze în continuare utilizarea efectivă a ARACHNE de către toate administrațiile regionale și naționale din Italia responsabile de programele operaționale finanțate din FEDER și FSE în perioada 2014-2020, pentru a sprijinirea prevenirii fraudei.

Descrierea practicii

La reuniunea Subcomisiei de monitorizare și control desfășurată la 4 iunie 2018 (a se vedea nota MEF-RGS - Prot. 172465 din 04.07.2018) a fost înființat de către MEF un grup de lucru „restricționat”. Grupul este coordonat de MEF și este compus, printre altele, din autorități de management și de audit ale unor programe operaționale naționale și regionale, cu scopul de a **defini orientările și metodele comune de utilizare a sistemului ARACHNE**, în scopul respectării politici de combatere a fraudei la nivelul UE prevăzute în cadrul fondurilor structurale.

Grupul de lucru a inclus:

- 6 reprezentanți din cadrul MEF;
- 5 reprezentanți din cadrul Agenției naționale de coeziune teritorială;
- 1 reprezentant din cadrul Agenției naționale pentru politici active în domeniul muncii;
- 1 reprezentant din regiunea Campania;
- 3 reprezentanți din regiunea Emilia-Romagna;
- 2 reprezentanți din regiunea Friuli-Venezia Giulia;
- 5 reprezentanți din regiunea Lombardia;
- 1 reprezentant din regiunea Umbria.

Friuli Venezia Giulia a jucat un rol specific în activitatea de adoptare a orientărilor, având în vedere că experiența lor trecută s-a referit și la perioada de programare 2007-2013 în utilizarea aplicației (contacte: Fabio Cenzone fabio.cenzone@regione.fvg.it și Pietro Sbuelz pietro.sbuelz@regione.fvg.it).

Grupul a elaborat „Orientări privind utilizarea sistemului comunitar antifraudă ARACHNE”. Acest document de 30 de pagini și anexele aferente includ:

- Descrierea autorităților care utilizează ARACHNE și responsabilitățile acestora;
- Domeniul obiectiv de aplicare al ARACHNE și metodele de utilizare de către autoritățile de management;
- Instrumente și proceduri pentru strategia de analiză pentru evaluarea riscurilor;
- Management de caz.

În special, documentul descrie utilizarea instrumentului de către cele trei autorități (autoritatea de management - AM, autoritatea de certificare - AC și autoritatea de audit - AA). Pentru autoritatea de management specifică:

- utilizarea instrumentului în analiza riscurilor pentru eșantionarea operațiunilor și a beneficiarilor pentru verificarea pe o bază de eșantion (verificări la fața locului, verificări ex post; verificări ale declarațiilor pe propria răspundere ale beneficiarilor etc.);
- utilizarea instrumentului în selectarea proiectelor și verificărilor prin colectarea de date și de informații despre beneficiari și contractanți;
- accesul organismelor intermediare (OI), delegate de autoritatea de management, prin utilizarea ARACHNE. Beneficiarii înșiși nu au acces la sistem;
- utilizarea instrumentului de verificare a declarațiilor pe propria răspundere formulate de beneficiari referitoare la dimensiunea întreprinderilor din cadrul ajutorului de stat, pe baza Regulamentului UE nr. 651/2014 și utilizarea acestuia pentru a asigura faptul că întreprinderile aflate în dificultate financiară sunt excluse de la sprijinul UE;
- utilizarea ARACHNE în revizuirea calității funcțiilor delegate către OI-uri de către autoritățile de management (sistemul de revizuire a calității și supravegherea continuă și constantă a obligațiilor și funcțiilor delegate). Autoritatea de management poate utiliza sistemul ARACHNE pentru eșantionarea celor mai riscante operațiuni/proiecte selectate de OI pentru a fi supuse unui nou control.

Caracteristici unice

Italia a fost prima țară care a elaborat orientări naționale cu implicarea principalelor părți interesate naționale și regionale. Italia are un sistem de putere descentralizat, cu 19 regiuni și două provincii autonome.

Spre deosebire de alte state membre ale UE, Italia a optat pentru un flux centralizat de date pentru programele operaționale FEDR și FSE, care este controlat de Sistemul național de monitorizare, care la rândul său este administrat de MEF. Fiecare autoritate de management transmite informațiile financiare, procedurale și fizice în mod electronic către Sistemul național de monitorizare, prin propriile sale sisteme de informații. Prin urmare, este necesar ca fiecare autoritate de management să transmită seturi complete și corecte de informații, pentru a garanta utilizarea eficientă a sistemului ARACHNE. Datele sunt transferate lunar către sistemul ARACHNE. Informațiile transmise de diversele autorități de management trebuie să respecte informațiile despre setul de date ale Sistemului național de monitorizare (SNM)¹.

Prin baza de date SNM, MEF garantează implementarea periodică a sistemului antifraudă ARACHNE al UE.

MEF gestionează cererile de acces la sistemul ARACHNE. Trebuie remarcat faptul că fiecare autoritate poate vizualiza doar datele referitoare la programul său operațional și că doar administrațiile conducătoare au un acces vizual strict la informațiile referitoare la toate programele operaționale, în limita competenței lor.

Efecte și rezultate

La nivel național, au avut loc opt întâlniri începând din luna octombrie 2018, ultima fiind organizată în iulie 2019. Orientările naționale au fost adoptate în cele din urmă în vara anului 2019. O versiune a orientărilor poate fi găsită la adresa:

¹ http://www.rgs.mef.gov.it/VERSIONE-I/e_government/amministrazioni_publiche/igruce/Attivita/Monitoraggio/index.html

http://www.rgs.mef.gov.it/export/sites/sitoRGS/VERSIONE-I/e_government/amministrazioni_pubbliche/igrue/pdf/Linee_guida_nazionali_ARACHNE.pdf

În acest cadru, celorlalte regiuni italiene (de exemplu, Umbria, Emilia Romagna, Valle d'Aosta, Lombardia, Piemonte) au beneficiat de instruire și de sprijin anual.

Principalii factori ai succesului

Principalii factori ai succesului au fost:

- Coordonarea națională și schimbul de experiență între membrii grupului de lucru au furnizat indicații standard și omogene pentru toate autoritățile implicate, combinând diferite nevoi în funcție de responsabilitățile relevante (sarcini de gestionare sau audit).
- O conexiune directă cu DG EMPL a Comisiei Europene și schimburi de experiență cu alte state membre ale UE de-a lungul procesului.

Provocări întâmpinate și învățăminte desprinse

La început, utilizarea limitată a sistemului ARACHNE a ridicat unele provocări, întrucât sistemul se bazează pe un flux de date pentru a funcționa eficient. Utilizarea limitată a sistemului s-ar putea datora unui nivel scăzut de cunoștințe legate de caracteristicile și eficiența reală a sistemului, precum și unui sentiment general de teamă de a raporta fraude și riscuri.

Potențialul de transferabilitate

Practica poate fi extrem de relevantă în statele membre ale UE, cum ar fi Spania, care sunt alcătuite dintr-un număr mare de regiuni și dispun de un sistem descentralizat similar.

Orientările sunt, de asemenea, utile pentru a preveni fraudă în legătură cu alte fonduri ale UE, în afară de FEDR sau FSE, cum ar fi FEDR pentru dezvoltare rurală.